

Temaplan for integrering og inkludering 2018-2025

NARVIK
KOMMUNE

Innledning	2
Målet med planen	2
Planen legger følgende definisjon til grunn for god integrering og inkludering	3
Definisjoner av målgruppene:	3
Innvandrer	3
Arbeidsinnvandrer	3
Flyktning	3
Familieinnvandring	3
Dagens situasjon	4
Figur 1 Bosatte innvandrere i Narvik kommune 2016/2017	4
Figur 2 Sysselsetting	4
Figur 3 Status ett til fem år etter avsluttet introduksjonsprogram	5
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)	5
Integreringsenheten	6
Integrering og inkludering i Narvik kommune	7
Tilflyttingsprosjektet	7
Integrering og inkludering i Narvik kommune tar utgangspunkt i følgende strategier:	8
Strategi 1	8
Strategi 2	9
Strategi 3	9
Strategi 4	10
Oppsummering	10

Innledning

Dette er Narvik kommunes nye temaplan for integrering og inkludering. Planen må sees i sammenheng med nasjonale, regionale og kommunale planer, samt FNs bærekraftsmål. Strategiene følges opp og gjennomføres av de utøvende tjenester gjennom hensiktsmessige tiltak, som utarbeides i samarbeid med involverte enheter opp mot budsjettbehandling og økonomiplan.

Integrering forutsetter tilrettelegging fra alle i samfunnet og aktiv deltakelse fra de som skal etablere seg i kommunene. Dette handler om å gi asylsøkere, flyktninger og nyankomne innvandrere ansvar og muligheter til å komme i gang med opplæring, utdanning og arbeid, slik at de kan bli deltakere og bidragsytere i det norske samfunnet. Skal vi lykkes krever det innsats fra alle parter; myndigheter, lokalsamfunn, frivilligheten, arbeidslivet og hver enkelt av de som skal i gang med livene sine i Norge.

Målet med planen

Formålet med planen er å danne en felles plattform i integreringsarbeidet og jobbe for å kunne løse de fire strategiene som Narvik kommune har skissert for å bli en bedre integrerings- og inkluderingskommune.

Planen legger følgende definisjon til grunn for god integrering og inkludering

God integrering innebærer at kommunen skal styrke innvandrernes muligheter for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet og legge til rette for at nyankomne innvandrere skal kunne bli økonomisk selvstendig og uavhengig av kommunal støtte etter 3 - 5 år. Innvandreren skal oppleve å bli godt mottatt og inkludert i lokalsamfunnet. Kommunen skal være tilrettelegger for at innvandrere selv kan bidra til god integrering. Inkludering betegner en prosess og et mål hvor deltakelse i fellesskapet er bygd over forskjellene. Kjernen i begrepet betyr derfor å øke innvandrernes deltakelse og utbytte av å delta og reelt påvirke dette fellesskapet. Skolen i Narvik kommune er en viktig arena for inkludering både faglig, sosial og kulturellt.

Definisjoner¹ av målgruppene:

Innvandrere

Personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Innvandrere har på et tidspunkt innvandret til Norge.

Arbeidsinnvandrere

En arbeidsinnvandrere er en person som har lovlig opphold i Norge for å jobbe. Statsborgere fra EU/EØS/EFTA-land kan bo i Norge og arbeide uten å søke om oppholdstillatelse, men må registrere seg hos politiet for opphold på over tre måneder. Personer fra de andre nordiske landene behøver verken oppholdstillatelse eller å registrere seg hos politiet. Arbeidsinnvandring skjer også fra land utenfor EØS-området, blant annet for en del typer av korte arbeidsforhold/oppdrag.

Flyktning

En flyktning er en person som har fått asylstatus eller annen som har fått opphold etter FNs flyktningkonvensjon. I Norge gis begge disse gruppene flyktningstatus, med de rettighetene som følger med.

Familieinnvandring

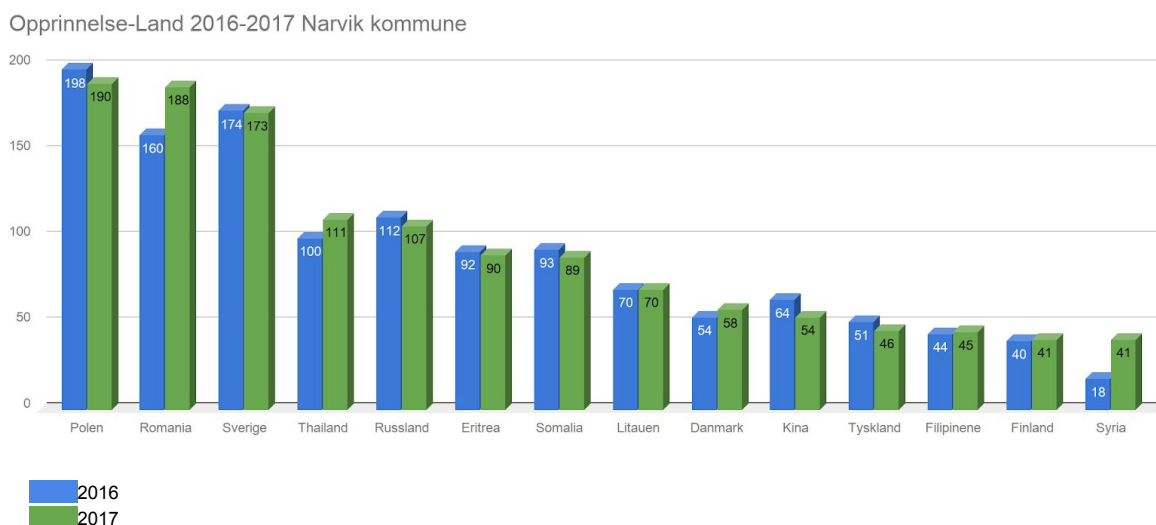
Familieinnvandring kalles også familiegjenforening eller familieetablering. De som søker om familieinnvandring er vanligvis ektefelle, samboer eller barn av en som bor i Norge. Andre typer familiemedlemmer som kan søke er foreldre som har barn i Norge, de som skal gifte seg med en i Norge (forlovede), fosterbarn og helsøsken.

---

¹ Alle definisjonene er hentet fra IMDI.no

Dagens situasjon

Figur 1 Bosatte innvandrere i Narvik kommune 2016/2017

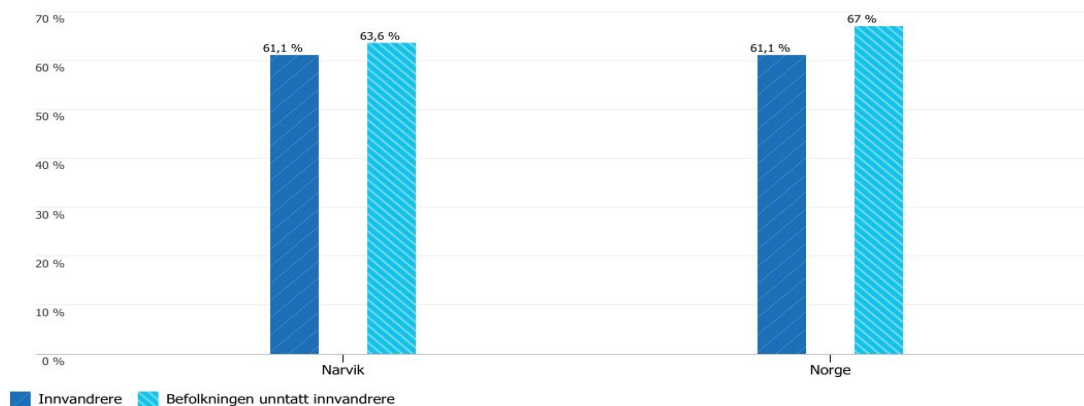
Kilde:SSB, sist målt 31.12.2017

Figur 1 viser opprinnelsesland på de 15 største landsgruppene bosatt i Narvik pr 2016/2017. Arbeidsinnvandrere og familiegjenforening utgjør flertallet av bosatte innvandrere i kommunen (søyle 1 til 5, fra venstre). I 2017 og 2018 bosettes det fortrinnsvis syriske flyktninger.

Figur 2 Sysselsetting

Figur 2 viser at det er 2,5% lavere sysselsettingsgrad for innvandrere i Narvik kommune enn i "befolkningen for øvrig", samt gjennomsnittet for hele landet er 5,9 % lavere sysselsetting. Sysselsettingen blant innvandrere i Narvik kommune er lik landsgjennomsnittet, mens "befolkningen for øvrig" har en lavere sysselsettingsgrad enn landsgjennomsnittet.

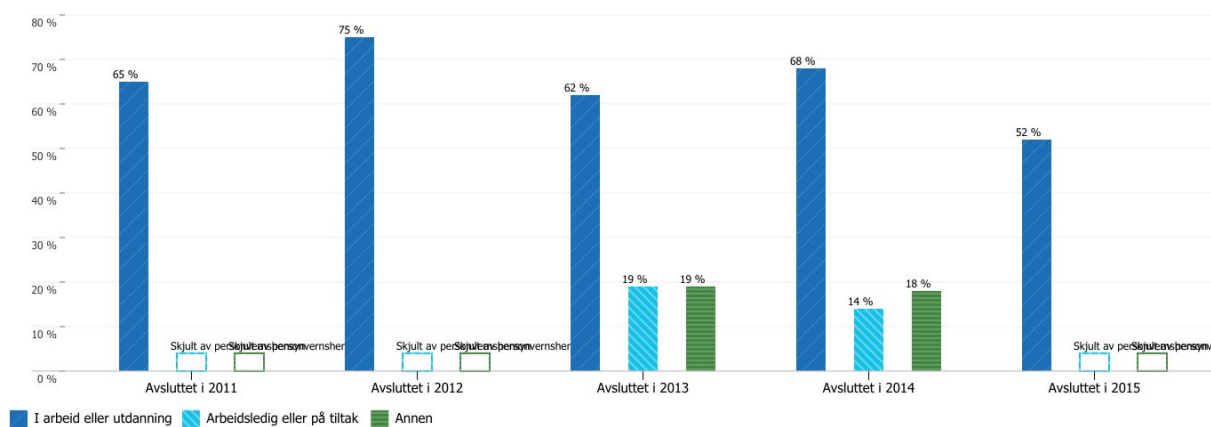
Sysselsetting (prosent)

Figuren viser andel sysselsatte fordelt etter bakgrunn i 2017 i Norge, Norge og Narvik.
Kilde: SSB, sist målt: 31.12.2017

Figur 3 Status ett til fem år etter avsluttet introduksjonsprogram

Status ett til fem år etter avsluttet introduksjonsprogram (prosent)

Figuren viser andel tidligere deltakere som avsluttet eller avbrøt introduksjonsprogrammet for ett til fem år siden fordelt etter arbeidssituasjon etter avsluttet/avbrutt introduksjonsprogram i 2016 i Narvik.
Kilde: SSB, sist målt: november 2017

Figur 3 viser at sysselsettingsgraden øker samtidig som tiden fra avsluttet program øker. I Narvik var andelen i arbeid høyest for deltakere 4 år etter avslutning av introduksjonsprogrammet. I Narvik har det over år vært høy andel av flyktninger som har fullført grunnskole for voksne.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)

IMDi er et fagorgan for Justis- og beredskapsdepartementet og skal iverksette integreringspolitikken på departementets ansvarsområde, og er en viktig samarbeidspartner.

Det er IMDi som anmoder en kommune om å bosette flyktninger. De har også som oppgave å følge med, samt følge opp kommunenes arbeid med integrering av flyktninger og innvandrere.

Bystyret vedtok å bosette 40 flyktninger i tillegg til familiegjenforening i 2017. Dette tallet ønsker kommunen å videreføre i 2018 og videre en økning til 100 frem til 2021. Bosetting av flyktninger er en oppgave som berører flere kommunale sektorer.

Rammevilkårene for oppfølging av flyktninger og arbeidsinnvandrere er i kontinuerlig endring. Ikke minst fra statlig side. Det er derfor spesielt viktig at kommunen fanger opp disse endringene så tidlig som mulig som et ledd i et kontinuerlig arbeid med å finne hensiktsmessige tilpasninger lokalt.

Integreringsenheten

Etter et vedtak i bystyret ble enhetene NAV flyktning og Narvik voksenopplæring slått sammen til en ny enhet - Integreringsenheten - i 2017, med felles enhetsleder. Enheten vil i løpet av 2019 bli samlokalisert på Havnens hus. Hovedhensikten med sammenslåing og samlokalisering er å gi bedre koordinerte tjenester for bosatte flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet.

Tjenesten intro-bosetting jobber etter [Introduksjonsloven](#). Enheten har ansvar for å bosette det antall flyktninger som bystyret til enhver tid fastsetter, samt familiegjenforeninger. Bosetting innebærer alt praktisk fra mottak, klargjøring og etablering i bolig, boveiledning, avklare og iverksette økonomiske forhold, registrere og veilede ift. ordninger som for eksempel barnetrygd, søke barnehageplass.

Tjenesten har ansvar for utarbeidelse av individuell opplæringsplan som innbefatter norsk og samfunnskunnskap, arbeidslivs og kulturkunnskap. Oppfølgingen gjelder "hele mennesket" og forståelse av samfunnet, holdninger, krav i arbeidslivet med mer. Det gis generelt veiledning og det samhandles med øvrige etater utenfor og innenfor kommunen ved behov for helsehjelp og andre behov.

NVO (voksenopplæring) tilbyr norskopplæring for flyktninger og innvandrere i henhold til Introduksjonslovens bestemmelser. Arbeidsinnvandrere med plikt til norskopplæring kan få tilbud om norskopplæring og samfunnskunnskap hos Narvik voksenopplæring enten på dagtid eller kveldstid. NVO tilbyr også nettbasert norskopplæring.

Deltakerne ved Narvik voksenopplæring er mellom 18 og 66 år. Antall deltakere vil variere etter IMDi sitt anmodningstall for bosetting.

Driften ved tjenesten voksenopplæring er forankret i "Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere" (Introduksjonsloven) og i "Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen" (Opplæringslova).

Kategorier av deltakere:

- Deltakere i introduksjonsprogram og norsk med samfunnskunnskap.
- Deltakere i grunnskolen for voksne.

- Familiegjenforente som deltar i norsk med samfunnskunnskap(rett/plikt)
- Arbeidsinnvandrere med plikt, arbeidsinnvandrere uten rett og plikt.

NVO har kontinuerlig registrering og opptak av nye deltakere.

NVO er i tillegg prøvested for den nasjonale norskprøven for voksne innvandrere og for den obligatoriske samfunnskunnskapsprøven. Fra januar 2018 opplevde man økt pågang fra innvandrere som ønsket å ta prøver, dette har bakgrunn i at det ble innført språk - og kunnskapskrav for å få permanent oppholdstillatelse og for statsborgerskap 1. januar 2018.

Integrering og inkludering i Narvik kommune

Integreringsarbeidet krever et lokalsamfunn som er preget av en kultur der alle skal med uansett bakgrunn og forutsetninger.

Å lykkes med integreringsarbeidet vil kreve kvalitet i alle ledd: innen norskopplæring, språkpraksis/praksis, annen opplæring, veiledning, aktivt samspill med næringslivet, deltakelse i det lokale samfunnet, fritidsaktiviteter, samfunnsorientering og bygging av sosiale nettverk. Det er viktig å utvikle en samhandlingskultur både på mikro og makronivå i lokalsamfunnet.

Kommuner som lykkes med integreringsarbeidet har noen felles suksessfaktorer:

- Integreringsarbeidet er godt forankret verdimessig og faglig i det politisk og administrative nivå i kommunen.
- Samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.
- Godt samarbeid med mange frivillige organisasjoner.
- Tiltakene er helhetlige og bygger på mestringsfølelse.
- Tiltak rettet mot bolig skal gi motivasjon til å kjøpe selv.
- Tiltak rettet mot hele menneske.
- Tiltak rettet mot arbeid eller utdanning.
- Målrette introduksjonsprogrammet tidligst mulig mot arbeid eller utdanning.
- Arbeidsrette språkopplæringen.
- Tett oppfølging av deltaker og arbeidsgiver.
- Samarbeidsavtaler om praksisplasser.

FLIS-prosjektet (Flyktning- og innvandrerskoleprosjektet) ble gjennomført i 2015-2016. Prosjektet har gitt anbefalinger i tråd med disse suksessfaktorene.

Tilflyttingsprosjektet

Fylkestinget i Nordland vedtok i 2013 å satse på et stort Tilflyttingsprosjekt, hvor målet er 10 000 nye innvandrere i perioden 2014-2018. Bakgrunnen for dette er behovet for

arbeidskraft i årene som kommer. Nordland har stor fraflytting og det er spesielt ungdom som flytter. Vi trenger derfor mer arbeidskraft og ny kompetanse.

Det er viktig med tilflytting, men også at tilflytterne trives slik at de blir boende, tar med seg familiene sine og blir aktive i lokalsamfunnene. De nye innbyggerne skal lære seg norsk godt, få seg jobb, få godkjent sine kvalifikasjoner, de trenger hus, og de trenger å bli tatt inn i fellesskapet.

Det er dette tilflyttingsprosjektet handler om. Prosjektet står på 6 pilarer: Norskopplæring – Utdanning og kvalifisering – Systematisk rekruttering – Boliger – Fritid og frivillighet – Kunnskap og informasjon.

Kommuner og arbeidsliv er de sentrale aktørene for å oppnå prosjektets målsetning, og prosjektgruppen samarbeider med en rekke kommuner, institusjoner, bedrifter og interessegrupper.

Tilflyttingsprosjektet i Narvik kommune ble avsluttet med ønske om å etablere et tverrfaglig tilflytterteam, samt etablering av tilflytterportalen <https://narvikregionen.no/nyheter> som skal fungere som en informasjonskanal for ulike grupper tilflyttere. Narvik kommune ønsker økt tilflyttertillfredshet. Tiltak som tilflytterteam og en tilflytterportal vil kunne bidra til dette.

Integrering og inkludering i Narvik kommune tar utgangspunkt i følgende strategier:

Strategi 1

Integrering og inkludering i Narvik kommune betyr at kommunen anerkjenner og inkluderer hele menneske ved at innvandrerne opplever å bli godt mottatt og inkludert i lokalsamfunnet.

For Narvik kommune betyr det at kommunen må ha tett oppfølging slik at innvandreren har mulighet til å bygge selvtillit og å mestre utfordringer i hverdagen. Det bør være tett oppfølging på alle områder der innvandreren har behov for det. En innvandrere som bosettes/bosetter seg i Narvik kommune vil komme i kontakt med flere enheter i kommunen: barnehage, skole, helsetjenester, kultur og for eksempel NAV, og ulike grupper innvandrere har behov for ulik grad av oppfølging.

En flyktning vil i stor grad få sitt behov for oppfølging dekket av Integreringsenheten. Andre grupper må selv finne frem i mangfoldet av tjenestetilbud i Narvik kommune alt etter hva slags behov de har.

For Narvik kommune betyr det at det må være en god oversikt over tjenestetilbudet og at det må være enkelt for innvandreren å finne frem. Det er naturlig at Narvik kommunes servicetorg er et sted der nyankomne flyktinger og innvandrere finner relevant informasjon

eller får hjelp til å finne relevant informasjon. Nettportalen til Narvikregionen næringsforening vil også være nyttig <https://narvikregionen.no/nyheter>

For barnefamilier/enslige forsørgere betyr det at det må være enkelt å søke barnehageplass og å få kontakt med nærmeste barne og ungdomsskole. Innvandrere bor i hele kommunen og kommunen må ta hensyn til innvandrernes ønske om valg av barnehage og skole for barna. Narvik kommune må sørge for at kommunen har den kompetansen som er nødvendig for å møte innvandreres behov og utfordringer i barnehage og skole.

Strategi 2

Integrering og inkludering i Narvik kommune betyr at det tilbys et individuelt tilpasset introduksjonsprogram for flyktninger og enkelte familiegjenforente, som bygger på innvandreren sin kompetanse og forutsetninger.

For Narvik kommune betyr det at introduksjonsprogrammet må ta utgangspunkt i den enkeltes kompetanse og forutsetninger. Gode rutiner og kartleggingsverktøy er nødvendig. Det er viktig med en god oversikt over arbeidsmarkedets behov for arbeidskraft i både kortsiktig og langsiktig behov.

For å lykkes i å kvalifisere flyktninger og innvandrere til arbeid og økonomisk selvstendighet er det viktig å knytte kontakt med arbeidslivet, og det må legges til rette for individuelt tilpasset praksisplasser for alle som har behov for det. Dette gjelder både innenfor offentlig og privat sektor. Narvik kommune skal ta en ledende rolle innenfor dette og legge til rette for praksisplasser for bosatte flyktninger og innvandrere i egen virksomhet.

Kvalifisering av flyktninger og innvandrere må ta utgangspunkt i den enkeltes behov. Formell kvalifisering er viktig for å kunne ta videre utdanning eller for å få fast jobb. Det er høy grad av spesialisering i det norske arbeidslivet og det kreves formell kompetanse i alle typer jobber. Narvik kommune må legge til rette for at deltakere i introduksjonsprogrammet får mulighet til å skaffe seg formell kvalifikasjon på eksempelvis grunnskolenivå, videregående opplæring, fagbrev, høyere utdanning eller annen type utdanning som gir formell kvalifikasjon.

Strategi 3

Integrering og inkludering i Narvik kommune betyr at kommunale tiltaksyttere har tverrfaglig samarbeid med alle som har kontakt med eller vil komme i kontakt med innvandrere i målgruppen.

En forutsetning for en helhetlig oppfølging er et vellykket tverrfaglig samarbeid der samarbeidsaktørene har en felles intensjon og målforståelse. Rammer for integreringsarbeidet er lagt gjennom lovverk. Gode rutiner, avtaler og møteplasser må

legges til grunn for sikre en helhetlig oppfølging. Faglig utvikling og kompetanse utvikles i hovedsak i samspill med andre profesjonelle fagfolk internt og eksternt innenfor fagfeltet.

Strategi 4

Integrering og inkludering i Narvik kommune betyr at tilbud, tjenester, aktiviteter og møteplasser for alle grupper innvandrere og tilflyttere er koordinert og formidlet.

For Narvik kommune betyr det av kommunen må ha som mål å skape små og store inkluderende fellesskap. Det vil være forebyggende mot utenforskap, mobbing og andre former for sosialt avvik. Kommunen må legge til rette og organisere tilbud for å gi innvandrere og innbyggere i kommunen mulighet til å bygge relasjoner. Her kan både barnehage, skole, kultur og det lokale lag og foreninger, og andre frivillige organisasjoner legge til rette for nettverksbygging.

Fritid- og fritidsaktiviteter er en arena for integrering og inkludering. Derfor er det avgjørende å utvikle et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene for å inkludere innvandrere i deres aktiviteter. Det er en arena for språk - og kulturformidling, men ikke minst relasjon- og nettverksbygging.

Oppsummering

Strategi 1

- Informasjon om tjenestetilbud
- Oppfølging

Strategi 2

- For deltakere i introduksjonsprogrammet bygger vi på den kompetansen deltakeren allerede har.

Strategi 3

- Tverrfaglig samarbeid

Strategi 4

- Koordinere tjenestetilbudet i barnehage, skole og fritid.

For å lykkes med integrerings- og inkluderingsarbeidet i Narvik kommune vil samarbeid på tvers av offentlige-, private- og frivillige organisasjoner være avgjørende.